

De col·laboració

La febre tifoide a Catalunya

L'endèmia tífica a Barcelona

per

J. AIGUADER I MIRO

Interrompem els articles sobre *Els metges del Renaixement* que havíem iniciat amb la biografia de Miquel Servet.

L'interrompem perquè ha arribat al nostre coneixement que en descriure l'època i l'ambient que rodejà Servet, algú interpretà l'objectivitat històrica com un partidisme. Ni eren aquests els nostres propòsits ni tampoc en resultava de les nostres paraules. Els fets són sempre els fets i creiem que ningú no és responsable dels esdeveniments succeïts sense la seva intervenció, i molt més quan ens en separen un tou de segles i no es repeteixen. Les collectivitats com els individus tenen més mèrit quan han esmenat errors i tàctiques equivocades i els han esmenat precisament perquè eren errors i camins perdedors. A més, quan unes idees s'aguantes malgrat els desoris dels seus homes, és que tenen una vitalitat que argumenta en favor seu.

Però discutir tot això era portar un llevat de tiscòrdia al nostre Sindicat, que no es fundà precisament per a resoldre aquest plet, i abans que comencés la brega que no entrava en els nostres càlculs, hem preferit no crear dificultats, molts cops insuperables per a una avinença posterior, a l'entitat i tallem la biografia, que publicàvem en altre lloc, i com que feia molt de temps que teníem la intenció d'ordenar en un estudi les dades disperses que posseïm sobre l'endèmia de la febre tifoide a Catalunya, ho farem ara. En el que es refereix a Barcelona, algunes d'aquestes dades són gairebé inèdites i moltes de les altres n'hem pogut completar les deficiències.

Es assumpte importantíssim, actual sempre, però molt més avui que existeix una voluntat per part de tots per a limitar-ne els estralls, i aquesta voluntat va reixint en els seus desigs. No és en va, però, que l'avivem més per a vèncer del tot l'endèmia que fou flagell de Catalunya. Es una glòria dels metges i de la Medicina aquesta victòria. El ciutadà tendeix a conformar-se amb la malaltia. Perquè sap inexorable la mort es desentèn del motiu, sense escatir la raó de la causa ni si actua a deshora. Ha calgut que fossin els metges que li ensenyessin que si la mort és fatal no ho és la malaltia. I encara no n'està ben segur. Sovint creu, o obra com si ho cregués, que les endèmies estan en el seu destí. Tot el que l'esvera i aterroritza l'epidèmia es canvia en conformitat amb les endèmies que són el perill de cada dia.

LA FEBRE TIFOIDE A BARCELONA

Deixarem de banda tota disquisició de caire general que allargaria en excés els articles. Procurarem donar a aquest estudi un caràcter concret i limitat a les dades que ens aporten estadístiques i investigacions i quan convindrà ho relacionarem amb altres fets que ens poden servir com a comentari i educació.

Començarem per situar el problema a la ciutat de Barcelona. Ho fem així perquè a part de la seva importància numèrica com a població, ens servirà d'exemple i punt de referència en estu-